

J. Morawski
ppos.

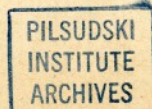
coupe
Berni Canal 8. 3. 19.

484/5.

Do Adjudantury Generalnej
w Belwedere.

1). Sprawa objęcia Łwa na salony wojskowe.
Moiemu z p. Paderewskiemu (Mjr. Jurański relował mi
był wcale poinformowanym o tych sprawach). Mój jest
Rząd ukazuje że nie swoje prace wykonać a putkiem
tylko, ~~by stało~~ że natomiast nie wie ile tam wojska
jest. Że będą tam wyższe batalionami wobec tego
czasem tam jednostek sformowanych (putków, brygad) co
umniejsza sposobie wojny i ubudnia nadzwyczaj
kierownictwa. Że nie nadzwyczaj wobec tego nad czasem
i nad jakimi ustawa ukazuje kierownictwo. Sam Pader-
ewski nie wiadomo dokładnie ile tam w. t. jest - liczą
50, 40 lub 30 ty., a Berkeński rekono podaje tylko
8 ty. kapturów. Dania w Nam. Radnie Ludowej co do
powolenia dowódcy na przejście tam i ponowić wydzierżawienie
dla krowa są podwójne - mówią że ludzie będą im
zarabiać że postali do krowa, gdy tu na miejscu trzeba
są bronić i mieć się abakusi. Pader. mówi że tu
jest około 7 ty. rannych : 600 rannych, więc ; tu walki
były poważne. Uważa jednak że postanowienie nadzwyczaj
jest raczej najpóźniej, postać nadzieję na więcej
entuzjów że w kierunku tym przejść na przejście Łwa przez
dowódcę wykonać. Uważa że kwestja przejścia tego oddziału

373

J. OLSZAMOWSKI
ppor.

Poznan, Zamek, 8. 3.19.

Do

Adjutantury Generalnej

w Belwederze.

1/ Sprawa objęcia Dowództwa na Galicję Wschodnią.

Mówiłem z P. Paderewskim /mjr. Iwanowski zdawał się nie być wcale poinformowanym w tych sprawach/. Mówił, że gen. Dowbór utrzymuje, że nie może przecież wyruszać z pułkiem tylko, że natomiast nie wie, ile tam wojska jest. Ze błędnie tam wysyłano bataljonami wobec tego niema tam jednostek sformowanych /pułków, brygad/co uniemożliwia spoistość wojsk i utrudnia nadzwyczaj kierownictwo. Ze nie wiedziałby wobec tego nad czem i nad jakimi siłami obejmuje kierownictwo. Sam Paderewski mówi, że nie wiadomo dokładnie, ile tam sił jest - liczą 50,40 lub 30 tys., a Barthelemy rzekomo podaje tylko 8 tys. bagnatów. Zdania w Naczelnej Radzie Ludowej co do pozwolenia Dowborowi na pójście tam i pomoc wydajniejszą dla Lwowa są podzielone - mówią, że ludzie będą im zarzucać, że posłali do Lwowa, gdy tu na miejscu trzeba się bronić i może się zabraknąć. Paderewski mówi, że tu jest około 7 tys. rannych i 600 zabitych, więc i tu walki były poważne. Uważa jednak, że posłanie sił na Lwów jest rzeczą najpilniejszą, pokłada nadzieję na misję ententy, że w kierunku tym presję na przyjęcie Dowództwa przez Dowbora wywrze. Uważa, że kwestja przyjęcia tego dowództwa i kwetsja wysłania większej pomocy są ściśle ze sobą związane.

2/ Wczoraj ponownie Noulens mi wyraźnie oświadczył, że uważa depeszę Barthelemy'ego, którą załączam, za osobiste zapatrywanie tegoż, że misja absolutnie niema zamiaru mieszać się w wewnętrzne sprawy, za które te uważa i zupełnie jest zdaleka od chęci narzucenia czegokolwiek. Dał do zrozumienia, że wszelkie rady ~~Barth~~ Barth, w tym względzie uważa za przekroczenie jej zadań i pełnomocnictw. Depeszę tę ja mu wręczyłem, ponieważ w braku franc. oficerów przy telefonie kpt. Suzannet prosił mnie o jej przyjęcie. Podkreśliłem mu charakter wypadkowy mego pośrednictwa w tej sprawie, jak również powiedziałem mu, że propozycja ta leży w intencjach Komendanta, lecz że zapewne drogą bezpośrednią, nigdy między Warszawą, a Poznaniem zostanie postawiona.

3/ Zdaje mi się, że Narodowa Rada Ludowa zbyt wielkich sił do Lwowa nie pošle /może parę baonów i baterji?/, zarówno, bo chce je mieć tu w pogotowiu na wszelki wypadek w stosunku do Niemców - /kto wie może jakieś ewentualności ze Śląskiem itp. ?/ jak również idzie to w parze z tendencją gen. Dowbora budowania armji systematycznie - dywizje - korpusy i stworzenia armji wzorowej. Możliwe, że gra tu rolę nieufność do Rozwadowskiego, a zresztą uważam, że w Poznańskim egoizm dzielnicowy jest ogromnie wybujały. Zauważyłem natomiast głosy wśród wojskowych miejscowych za tem, że trzeba iść na pomoc Lwowowi, nie wiem oile one odbijają szerszą opinie.

4/ Co do misji ententy. Wiem, że w tej mierze przedkłada konferencji ententy w Paryżu wnioski co do energicznego postawienia tej sprawy /oprócz Barth. dziś zapewne miała odejść depesza/. Interwencja rumuńska jest uważana za najlepszy środek - zdanie Niessela.

5/ Gen. Niessel co do pomocy stąd nie przewiduje, by mogła być wydana. Uważa, iż nie należy się łudzić świetnym wyglądem oddziałów w samym Poznaniu, gdyż przypuszcza, że wojska na froncie jeszcze są słabo zorganizowane, należy je sformować ostatecznie. Brak oficerów, a i z amunicją naogół krucho.

6. Co do Hallera gen. Niessel uważa, że najwcześniej za 2 tygodnie moga może się zacząć ładowanie pierwszych transportów. Komisja dopiero jedzie jutro do Gdańska. Przed nadejściem raportu od Komisji, że przejazd przygotowany wojska nie będą załadowywane. Koniec miesiąca to przypuszczalny termin przybywania transportów. Gen. Romei żąda sądzi, że już się załadowywanie zapewne zaczyna - przypuszczam, że się myli. Gen. Romei mówi, że formacje polskie we Włoszech liczą 8 pułków / 6 piechoty, 1 artylerji, 1 kawalerji / wyekwipowanie włoskie, karabiny nie ostatniego modelu. Komendy baonów wszędzie mają wyłącznie włoscy oficerowie - może do tego czasu już się to zmieniło. ~~XXXXXXXXXX~~

7. Pertraktacje z Niemcami kończą się jutro lub pojutrze. Ma nastąpić piśmienna gwarancja wycofania z zony demarkacyjnej większych sił.

Komisje mieszane polsko-niemieckie mają tego dopilnować na froncie, Komisja główna będzie w Poznaniu. Konferencja udaje się 12 - 14 b.m. do Warszawy, możliwie że będą jazdy do Lwowa i na Litwę.

8. Paderewski mówił, że żąda od konferencji, by się zwróciła do Paryża o przysłanie artylerji wraz z instruktorami do niej.

P o u f n e :

7. 3. 19.

X -----

Cpt. de Suzannet a transmé par téléphone.

Message du Général Barthelemy à Mr. Noulens Président de la Commission Interalliee.

Je viens de voir le Commandant Piłsudski et Mr. Paderewski. Tous 2/ les deux m'ont dit qu'ils avaient resolu au cas où serait décidé l'envoi d'un regiment et de trois batteries poznaniens confier la direction de toutes les opérations au en Galicie orientale au Général Dowbor-Musnicki. J'estime que cette solution est la seule efficace et qu'il y aurait lieu d'en hater par tous les moyens la réalisation.

ppor. Olszamowski telef.

9. 3. 19
Poznań 1/2 1'a .m.

W najszybszym czasie odejszcie

1 pułk i 4 baterje

amunicję ma dać Warszawa.

Co do Dowbora w tych warunkach obecnie odmowa.

Za zgodność odpisów:

38-376

nakowast & gloty wrocid wyphawych (za tem ie kuba is: ^{mozsowych}
na powow Lwowu, nie siena o ile one odbrjaja ^{wszystko}
opryjs.

4) Co do ^{urugi} ententy. Wrem ie w ty' uwece przedtada
konferencyj ententy ^{u Paryżu} wroch co do ewogromnego
pookawienia ty sprawy popowier Perth. diis raporne
uwala odzyski depena. Subwencyja ommunista jest
uwariana na najlepszy wrodek - rdanie Nessel

5) Gen. Nessel co do powow sted nie prewiduje
by mogla byi wydatna. Uwala iz nie nalezy sie tudzie
seretymu zgle dem oddwatois u samym Bonamin ^{zajm}
Przypusca ie wyzcha na powow glorne sq stabo
rozgawrowawu, nalezy je sformowai ostateczni
Boak ofierow, a i z umiuneg; nasjot kowcho.

6) Co do Halbera. Gen. Nessel uwala iz najpocieszniej
na 2 tygodnie moze byi rancie ladowanu prewizyja
ktransportow. Komwoja dopiero jedni jutro do Jdanowa.
Pred nadzyciem raportu od komwoji ie prezid
przygotowauy wyzcha nie bjez ratadowawu.
Kwice uwiezia, to przypuszcawu byciu
ktransportow. Gen. Kowcei woch ie jui sie ratadowawu
wawie ~~raportu~~ rancie - przypuszcawu ie sie
myli. Gen. Kowcei moze ie formajze polskie ve
~~Halber~~ Wlozech lina 8 pulkow / 6 prechoty, 1 art. 1 kaw. 7
Wychipowanie stoskie, kawabny nie ostatecznego
niwodu. Komwoja od baonu wrednie moze wylczeni

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

35

New York 377 35

wtorey oficerowie - moze do tego czasu jui sig to
mowilo.

7) Robakowski z numerami koina sig jutro lub
pojutru ~~idzie~~ ma nastapić pierwsze gwarancje
wzycania z rony demarkacyjnej wstozek sil.
Komisje mianane polsko-niem. maja tego dopelnowac
na polu, Komisja glowna bedzie s Poznaniem.
Konferencja udaje sig 12-14. b.m. do Warszawy,
mozliwe ze bede jacy do drowa i na Litwy.

8) Paderewski nie moze si iedla od konferencji
aby sig uwolnila to przytanie ^{do Paryza} astylej wra z instrukcjami
do niej.

Kowcy - raport nastepny raport, gdy bede uwa
kuzje.

W. Paderewski
ppos.

NAZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 484/5 dnia 9 / III 1919 r.
załącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

pour

7.3.19.

Cpt. de Suranet a transmis par téléphone

Message du Général Berthelémy à Mr. Noulens,
Président de la Commission Interalliée.

Je viens de voir le Commandant Pilsudski et
Mr. Paderewski. Tous les deux m'ont dit qu'ils
avaient résolu au cas où serait décidé l'envoi
d'un régiment et de trois batteries polonaises
confier la direction de toutes les opérations en
Galicie orientale au Général Dowbor-Musnicki.
J'estime que cette solution est la seule efficace
et qu'il y aurait lieu d'en hâter par tous les
moyens la réalisation.

36

379 36

ADJUTANTURA GENERALNA

BELWEDER, DN. 9. I. 1919 R.

L. DZ.

ppor. Olszowski telef.:

Poznań 1/21 a.m.

W najszyszym czasie odjdz

(i pułk i 4 baterye.

amunicye, ma dać Warszawa

ordara,

Co do d. w tych warunkach obecnie odmowa

[Handwritten signature]

380 39